

ZMĚNY MATURITNÍ ZKOUŠKY PRO ROK 2012 (komentář)

Níže popsané změny vycházejí z probíhající novelizace školského zákona a z novely „maturitní“ vyhlášky č. 177/2009 Sb., která vyšla dne 26. září ve Sbírce zákonů pod číslem 273/2011 Sb. Změny nabývají účinnosti dne 30. září t. r.

1. Model maturitní zkoušky zůstane v roce 2012 stejný jako letos

Maturitní zkoušky ve školním roce 2011/2012 proběhnou ve stejném modelu jako v letošním roce. Poslaneckou sněmovnou schválený návrh novely školského zákona prodlužuje tzv. náběhový model maturitní zkoušky se dvěma povinnými zkouškami společné části o jeden rok. Tři povinné zkoušky a povinná zkouška z cizího jazyka ve společné části MZ jsou tedy tímto odloženy až na rok 2013.

Návrh novely byl schválen Poslaneckou sněmovnou počátkem září, nyní je postoupen Senátu. Novela vstoupí v platnost s vysokou pravděpodobností v průběhu listopadu.

2. Změna pořadí zkoušek a změna termínů jejich konání

Novelou „maturitní“ vyhlášky se mění pořadí konání maturitních zkoušek, a to tak, že:

- v jarním zkušebním období nejprve proběhnou písemné zkoušky (didaktické testy a písemné práce) společné části (v období 2.–15. května),
- po kterých budou následovat necelé 4 týdny pro konání ústních zkoušek společné části a profilových zkoušek (od 16. května do 10. června);
- v podzimním zkušebním období nejprve proběhnou písemné zkoušky (didaktické testy a písemné práce) společné části (v období 1.–10. září),
- po kterých bude následovat období pro konání profilových zkoušek a ústních zkoušek společné části (11.–20. září)

OBDOBÍ	PÍSEMNÉ ZKOUŠKY (DIDAKTICKÉ TESTY A PÍSEMKY)	ÚSTNÍ ZKOUŠKY SPOLEČNÉ ČÁSTI A PROFILOVÉ ZKOUŠKY
jarní zkušební období	2.–15. května ¹	16. května – 10. června
podzimní zkušební období	1.–10. září	11.–20. září

Termíny konání písemných zkoušek a jednotné zkušební schéma stanovuje ministerstvo pro jarní a podzimní zkušební období následovně:

PRO ...	TERMÍNY KONÁNÍ ZKOUŠEK	JEDNOTNÉ ZKUŠEBNÍ SCHÉMA
jarní zkušební období	do 30. září 2011 pro rok 2012 v dalších letech pak do 1. září	do 31. prosince
podzimní zkušební období	do 1. února	do 15. srpna

3. Změny ve výstupních dokumentech pro žáky (maturitní vysvědčení, protokoly o výsledcích společné části MZ a nově výpis výsledků didaktických testů) a změny termínů jejich vydávání

Vzhledem k úpravě pořadí zkoušek bude upraven i způsob a termíny vydávání výstupních dokumentů pro žáky, a to následovně:

- maturitní vysvědčení** bude v jarním zkušebním období jednotlivým školám generováno a uvolněno bezprostředně po ukončení maturit v příslušné škole, tj. 3 pracovní dny poté, kdy budou Centru řádně předány všechny výsledky ústních a profilových zkoušek školy; v podzimním zkušebním období bude

¹ Na základě Sdělení MŠMT ze dne 30. září 2011 se pro školní rok 2011/2012 určují **konkrétní termíny konání didaktických testů a písemných prací společné části maturitní zkoušky v jarním zkušebním období roku 2012** na pracovní dny od 2. května do 14. května 2012.

kmenové škole žáka vygenerováno a zpřístupněno vysvědčení do 3 pracovních dnů poté, kdy budou Centru řádně předány všechny výsledky jeho „podzimních“ zkoušek; v obou zkušebních obdobích pak má ředitel školy 3 pracovní dny na předání vysvědčení žákům;

- b) **protokoly o výsledcích společné části maturitní zkoušky** budou v jarním zkušebním období generovány a zpřístupněny školám hromadně pro všechny maturanty do 15. června; *protokoly (na rozdíl od vysvědčení) je možné generovat až v okamžiku, kdy jsou ukončeny všechny zkoušky společné části v daném zkušebním období, neboť součástí protokolu je údaj o percentilovém pořadí příslušného žáka;*
- c) **nově se zavádí tzv. výpis výsledků didaktických testů**, který bude generován a školám uvolněn po ukončení písemných zkoušek společné části, tj. v jarním zkušebním období 15. května; dokument žák obdrží od školy následující pracovní den; dokument může sloužit žákům jako podklad pro přijímací řízení na vysoké školy.

TERMÍNY PRO ZPŘÍSTUPNĚNÍ DOKUMENTŮ ŠKOLE		
DOKUMENT	JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ	PODZIMNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ
VÝPIS VÝSLEDKŮ DIDAKTICKÝCH TESTŮ	do 15. května	do 10. září
MATURITNÍ VYSVĚDČENÍ	třetí pracovní den po řádném předání výsledků všech zkoušek z příslušné školy do Centra	třetí pracovní den po řádném předání výsledků všech zkoušek příslušného žáka do Centra
PROTOKOL O VÝSLEDČÍCH SPOLEČNÉ ČÁSTI MZ	do 15. června	třetí pracovní den po ukončení registrace výsledků všech zkoušek příslušného žáka

TERMÍNY PRO PŘEDÁNÍ DOKUMENTŮ ŽÁKOVI		
DOKUMENT	JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ	PODZIMNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ
VÝPIS VÝSLEDKŮ DIDAKTICKÝCH TESTŮ	první pracovní den po 15. květnu	první pracovní den po 10. září
MATURITNÍ VYSVĚDČENÍ	třetí pracovní den po zpřístupnění dokumentů Centrem	třetí pracovní den po zpřístupnění dokumentů Centrem
PROTOKOL O VÝSLEDČÍCH SPOLEČNÉ ČÁSTI MZ	třetí pracovní den po zpřístupnění dokumentů Centrem	třetí pracovní den po zpřístupnění dokumentů Centrem

4. Dočasná změna termínů pro přihlašování žáků k maturitní zkoušce, platná pouze pro školní rok 2011/2012

Přechodná ustanovení novelizované vyhlášky stanovují pro jarní zkušební období školního roku 2011/2012 jiné termíny pro přihlašování žáků k maturitní zkoušce, a to následovně:

a) podání přihlášky žákem řediteli školy	15. prosinec;
b) registraci údajů z přihlášek do informačního systému Centra ředitelem školy	19. prosinec;
c) předání výpisu z registru žákovi ředitelem školy a potvrzení správnosti údajů žákem	22. prosinec.

Důvodem přechodného měsíčního odkladu těchto termínů je možná prodleva v procesu schvalování novely zákona, kterou se odkládá náběh plného modelu maturitní zkoušky (viz bod 1).

5. Upřesnění pravidel pro změnu registrovaných údajů přihlášek žáků k maturitní zkoušce

Do § 4 odst. 6 vyhlášky se doplňuje možnost změnit přihlášku k maturitní zkoušce v případě změny oboru vzdělání. Žák zde sice nemění školu, avšak změna oboru vzdělání může obnášet také změnu v nabídce zkušebních předmětů profilové části maturitní zkoušky. Změnu přihlášky v případě změny oboru lze stejně jako již v současnosti upravenou změnu přihlášky z důvodu přestupu na jinou školu provést v rozsahu údajů o předmětech profilové části, a to nejpozději do začátku zkoušek profilové části maturitní zkoušky.

6. Přihlašování žáků, kteří byli nově přijati ke studiu po termínu podání přihlášek, a termín konání jejich maturitní zkoušky

V novém znění § 4 odst. 7 se pamatuje na případy žáků, kteří byli do dané střední školy přijati až po termínu podávání přihlášek, přičemž před přijetím se v žádné střední škole nevzdělávali, a proto v informačním systému Centra není jejich přihláška zavedena. Pro tyto žáky se vyhláškou stanoví speciální termín podání přihlášky, a to na nejbližší podzimní zkušební období, které bude pro daného žáka řádným termínem.

7. Změna pravidel pro konání opravných zkoušek

Opravnou zkoušku koná žák pouze z té dílčí zkoušky, kterou nevykonal úspěšně (neopakuje tedy celou komplexní zkoušku) – viz § 23 odst. 4; toto platí i pro části profilových zkoušek v případě, kdy se profilová zkouška skládá z více částí konaných různou formou – viz § 25 odst. 1

V případě neúspěchu žáka u komplexních zkoušek již nebude nutné, aby žák opakoval všechny dílčí zkoušky, ale pouze tu, ve které neuspěl. Logickým důsledkem toho, že úspěšně vykonané dílčí zkoušky budou žákovi započítány či uznány, je, že žák může konat v časovém pořadí druhou či třetí dílčí zkoušku z téhož předmětu, i když u předchozí dílčí zkoušky neuspěl.

Tato změna se týká nejen žáků posledních ročníků (tedy budoucích maturantů), **ale i těch, kteří budou v jarním zkušebním období roku 2012 konat opravné zkoušky** (tj. maturantů ve školním roce 2010/2011).

Uvedené pravidlo však neplatí, pokud si žák pro opravnou zkoušku zvolí jinou úroveň obtížnosti.

8. Změna systému hodnocení písemných prací

Písemné práce společné části budou hodnoceny hodnotiteli z jiných škol, než je kmenová škola žáka

Ministerstvo k této změně přistoupilo v zájmu posílení nezávislosti hodnocení písemných prací, a to za situace, kdy hodlá zachovat princip hodnocení písemné práce jedním hodnotitelem. Druhým efektem této změny by pak mělo být snížení administrativní zátěže škol, spojené zejména se zajištěním hodnotitelů, jejich „zasmluvněním“ a odměňováním (viz dále v textu o probíhající novelizaci školského zákona).

Změna se v žádném případě netýká hodnotitelů ústní zkoušky (jak se občas chybně objeví v médiích).

Novela „maturitní“ vyhlášky stanovuje změny v odpovědnosti za hodnocení písemných prací i nový postup následovně:

- a) písemné práce žáků jsou po ukončení zkoušky digitalizovány a elektronicky odeslány komisařem do Centra;
- b) Centrum přidělí jednotlivé písemné práce hodnotitelům k ohodnocení a písemné práce jim předá (v digitální i listinné podobě);
- c) hodnotitelé provedou hodnocení přidělených písemných prací a výsledky zaznamenají přes webozhraní systému CERTIS;
- d) školy obdrží výsledek hodnocení písemných prací každého ze svých žáků prostřednictvím IS CERTIS.

Vzhledem k novému systému hodnocení písemných prací novela rozlišuje mezi hodnotitelem ústní zkoušky a hodnotitelem písemné práce.

Na základě probíhajících jednání o novele školského zákona v Poslanecké sněmovně lze očekávat, že novela pro školní rok 2011/2012 sejme z ředitelů škol a) povinnost zajistit hodnotitele písemných prací, b) povinnost jejich smluvního zajištění a c) povinnost odměňování za ohodnocené práce a všechny tyto povinnosti uloží Centru. Výsledná podoba novely školského zákona však ještě závisí na dalším průběhu legislativního procesu.

9. Zefektivnění zadávání ústní zkoušky z cizího jazyka – viz § 8 odst. 5

Nově se stanovuje nejmenší počet pracovních listů, z nichž žák losuje zadání své ústní zkoušky z cizího jazyka, a to na 5 pracovních listů. Důvodem je snaha omezit objem tištěných pracovních listů zejména v případě zkoušek, které koná velmi malý počet žáků. Zkušební komise tedy například nebude muset mít ke zkoušce, k níž se přihlásili 3 žáci, k dispozici celou sadu pracovních listů (jak to bylo nyní obvyklé), ale postačí jí pouze 7 pracovních listů (třetí žák si losuje ze zbývajících 5 pracovních listů).

10. Změna pro tvorbu pracovních listů pro ústní zkoušky z cizích jazyků

Až dosud platilo, že se pracovní list pro zkoušky z cizích jazyků skládá ze 4 částí, přičemž 1., 2. a 4. část zpracovává Centrum a 3. část škola tak, aby mohla zohlednit jazyková specifika příslušného oboru či zaměření studia. Připomínky škol ukázaly, že část škol tuto možnost vítá, část ji však považuje za zbytečnou zátěž.

Novela vyhlášky tedy stanovuje, že si škola má právo a možnost vybrat, zda:

- a) všechny čtyři části pracovního listu pro ústní zkoušku z cizího jazyka zpracuje Centrum (a v takovém případě generátor pracovních listů pro školu vygeneruje kompletní pracovní listy), nebo
- b) škola využije svého práva si třetí část pracovních listů zpracovat sama (zůstane u dosavadní praxe, kdy generátor vygeneruje škole pouze tři ze čtyř částí). V takovém případě platí povinnost ředitele školy stanovit a zveřejnit žákům témata školních zkušebních úloh do 31. října příslušného školního roku.

Informace o charakteru a tematickém zaměření třetích částí pracovních listů, které nabídne školám Centrum (pro případ varianty a)), školy obdrží do 10. října.

11. Použité testové sešity se po ukončení zkoušek nevrací do Centra – viz § 13 odst. 4

Vzhledem k tomu, že ministerstvo rozhodlo o zveřejňování testů po ukončení zkoušek, týká se zpětná distribuce pouze bezpečnostních schránek a nikoli testových sešitů použitých jako zadání zkoušek.

12. Ostatní změny

Kromě výše uvedených změn se provádějí i některé dílčí technické úpravy, jako například upřesnění pojmu řádného termínu maturitní zkoušky, omezení zákazu losování téhož pracovního listu k ústní zkoušce z českého jazyka a literatury na danou úroveň obtížnosti, upřesnění obsahu bezpečnostní schránky pro přepravu zkušební dokumentace nebo úprava tvorby a archivace protokolů o průběhu a výsledcích maturitní zkoušky.